

HYVITYSMAKSU

Yleistä

Mitä hyvitysmaksu koskee?

Suomen tekijänoikeuslain mukaan jokainen saa kopioida omaan henkilökohtaiseen yksityiskäyttöön muun muassa musiikkia, elokuvia sekä televisio- ja radio-ohjelmia. Hyvitysmaksun avulla tekijät, esittäjät ja tuottajat saavat kotikopioinnista korvauksen.

Hyvitysmaksun piiriin kuuluvat kaikki yksityiseen kopiointiin soveltuvat tallennusalustat ja laitteet, (lakitekstissä käytetään sanaa "laite") joita merkittävässä määrin käytetään yksityiseen kopiointiin, kuten esimerkiksi tallennettavat CD- ja DVD-levyt, tallentavat digiboksit, mp3-soittimet, ulkoiset kiintolevyt.

Luettelo hyvitysmaksun piiriin kuuluvista tuotteista hyvitysmaksuineen on tämän ohjeen liitteenä.

Organisaatio

Maksun perinnän ja muun käytännön hallinnoinnin hoitaa lukuisia suomalaisia tekijöitä edustava järjestö, jonka Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Ministeriö on nimennyt Teoston em. tehtävään ajalle 1.1.2012-31.12.2012. Teostossa asiaa hoitaa hyvitysmaksuyksikkö.

Hyvitysmaksun suuruus

Suomessa hyvitysmaksun piiriin kuuluvista laitteista ja maksun suuruudesta päättää valtioneuvosto. Maksu peritään laitteiden kapasiteetin perusteella. Opetus- ja Kulttuuriministeriö tekee vuosittain päätöksen tuottojen jakamisesta. Suurin osa varoista tilitetään suorina korvauksina yksittäisille tekijöille ja osa käytetään tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin.

Tullimenettelyt

Maahantuonti ja valmistus

Tekijänoikeuslain mukaan hyvitysmaksu tulee maksaa tuotaessa maahan laitteita yleisön keskuuteen levitettäväksi eli rajoitus koskee ainoastaan vapaaseen liikkeeseen luovutusta. Maahantuojalla on suoraan lain nojalla velvollinen antamaan perivälle järjestölle eli Teostolle perinnässä tarvittavat tiedot. Maksu laskutetaan maahantuojan tekemän ilmoituksen perusteella. Vastaava velvollisuus perinnässä tarvittavien tietojen antamiseen ja hyvitysmaksun maksamiseen koskee myös hyvitysmaksun piiriin kuuluvien tuotteiden valmistajia.

Vapautukset hyvitysmaksusta

A) Hyvitysmaksun palautus

Tekijänoikeuslain 26 e §:ssä on määritelty ne tilanteet, joissa laitteiden käyttäjä on oikeutettu saamaan suoritettua maksua vastaavan palautuksen perivältä järjestöltä. Maksu voidaan palauttaa vain sellaisista laitteista, joista se on lainmukaisesti maksettu.

Palautusperusteita ovat:

- maastavienti
- ammattimainen tallentaminen
- näkö- tai kuulovammaisille tarkoitettujen tallenteiden valmistaminen
- Opetus- ja kulttuuriministeriön vapautus erittäin tärkeästä syystä

Käytännössä palautusta tulee hakea viimeistään laitteiden ostovuotta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä. Palautusta haetaan www.hyvitysmaksu.fi –verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella.

B) Perimättäjättämissopimukset

Perivälle järjestölle on laissa säädetty myös mahdollisuus sopia siitä, että hyvitysmaksu jätetään kokonaan perimättä sellaiseen tarkoitukseen käytettävistä laitteista, joiden käyttäjällä olisi oikeus saada hyvitysmaksun palautus. Tekijänoikeusasetuksessa ja Opetus- ja kulttuuriministeriön Teostolle antamassa ohjeessa on määritelty ne edellytykset, joiden täytyessä sopimus voidaan solmia; muussa tapauksessa suoritetaan hyvitysmaksun palautus lain edellytysten täytyessä. Jotta sopimus voitaisiin solmia, täytyy kyseessä olla mm. luotettava ja vastuukykyinen yritys, jonka toiminta on laajamittaista ja vakiintunutta. Hyvitysmaksu voidaan jättää perimättä vain, jos asiasta on etukäteen sovittu hyvitysmaksuyksikön kanssa.

Osapuolten velvollisuudet

Lainsäädäntö

Tekijänoikeuslaki 26 d §. Järjestöllä on oikeus tullilain (573/78) salassapitosäännösten estämättä saada tulliviranomaiselta perinnässä tarvittavat tiedot yksittäisistä tuontieristä.

Laitteen valmistajan tai maahantuojan sekä järjestön erikseen vaatiessa 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetun myyjän on annettava järjestölle perinnässä tarvittavat tiedot valmistamisestaan, maahantuomisestaan tai myytäväksi tarjoamisestaan laitteista. (16.12.1994/1254)

Joka 1, 2, 5 tai 6 momentin nojalla on saanut tiedon toisen liiketoimista, ei saa sitä oikeudettomasti käyttää eikä muille ilmaista. (16.12.1994/1254)

Tulliviranomainen saa luovuttaa laitteen maahantuojalle ainoastaan, jos maahantuoja osoittaa maksaneensa maksun järjestölle tai antaneensa järjestölle sen hyväksymän vakuuden maksun suorittamisesta. Järjestö voi antaa määräajaksi tai toistaiseksi suostumuksensa laitteen luovutukselle ennen maksun suorittamista tai vakuuden asettamista, jos on perusteltua aihetta olettaa, että maahantuoja suorittaa maksun asianmukaisesti. Järjestö voi peruuttaa suostumuksen, jos maahantuoja laiminlyö maksun suorittamisen tai 2 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisen. (11.1.1991/34)

Tulli

Tuotteet voi luovuttaa maahantuojalle, jos tuojalla on ko. tuotteita koskeva sopimus Teoston kanssa (kts. erillinen lista Yksiköt ja Ryhmät -> Rajoitukset) tai Teostosta muutoin saadaan lupa luovuttaa tuotteet.

Jos tuojalla ei ole sopimusta eikä Teosto myönnä lupaa tuotteiden luovuttamiseen, toimitaan seuraavasti: Asiakas toimittaa tuonti-ilmoituksen Teostoon. Teostosta lähetetään lasku, jonka maksettuaan asiakas saa tuotteet tullista.

Tulli huolehtii siitä, että Teostosta annettu lista sopimusasiakkaista on saatavilla kaikilla tulliasemilla.

Teosto

Teosto huolehtii siitä, että tullilla on käytettävissä ajantasainen lista sopimusasiakkaista. Tämä lista on Tullin sähköisellä ilmoitustaululla (Yksiköt & Ryhmät – Rajoitukset) Teosto tiedottaa tullille hyvitysmaksussa tapahtuvista muutoksista.

Maahantuoja

Maahantuoja ilmoittaa Teostolle hyvitysmaksun piiriin kuuluvien laitteiden tuontinsa, jonka perusteella Teosto lähettää asiakkaalle laskun. Maksettuaan laskunsa asiakas saa tuotteensa tullista. Jos maahantuojalla on Teoston kanssa sopimus maahantuonnista, tulli saa luovuttaa tuotteet maahantuojalle.

Tuonti yksityiskäyttöön

Opetus- ja kulttuuriministeriön antaman ohjeen mukaan yhteensä 100 kpl digitaalisen tallennusalustan (CD-, DVD-, Blu-ray- tai MiniDisc-levy) voidaan katsoa olevan kohtuullinen määrä yksityiseen käyttöön kerralla tuotavaksi. Jos laitteita tuodaan maahan kerralla tai esimerkiksi muutaman päivän aikana useammassa erässä yhteensä edellä mainittua suurempi määrä, Opetus- ja kulttuuriministeriön käsityksen mukaan tällöin tulisi katsoa, että laitteita ei tuoda yksityiskäyttöön. Hyvitysmaksu tulisi tällöin maksaa kaikista maahan tuotavista laitteista.

On tarkoituksenmukaista, että 100 laitteen tuontimäärää sovelletaan Suomen kansalaisiin ja Suomessa vakinaisesti asuviin ulkomaalaisiin. Muiden ulkomaalaisten kohdalla tulisi katsoa, että mitä lyhyemmästä vierailusta on kyse, sitä vähemmän laitteita voidaan olettaa tuotavan yksityiseen käyttöön

Kun maahantuodaan digitaalisia tallennuslaitteita (esimerkiksi tallentavia digibokseja, mp3-soittimia, ulkoisia kiintolevyjä) on yksityisen käytön raja ymmärrettävästi huomattavasti alhaisempi, enintään viisi kappaletta.

Hyvitysmaksun piiriin kuuluvat tuotteet ja maksun taso

Seuraavat tuotteet kuuluvat hyvitysmaksun piiriin Valtioneuvoston asetuksen perusteella 1.1.2012 alkaen:

Ulkoiset kiintolevyt

Hyvitysmaksu:

9 euroa, jos muistia on vähintään 50 gigatavua mutta enintään 250 gigatavua
12 euroa, jos muistia on yli 250 gigatavua mutta alle 1 teratavu
18 euroa, jos muistia on vähintään 1 teratavu mutta enintään 3 teratavua

Digitaaliset audio- ja videotallentimet

(Digitaalisia audiotallentimia ovat esimerkiksi mp3-tallentimet ja digitaalisia videotallentimia ovat tallentavat digisovittimet)

Hyvitysmaksu:

4 euroa, jos muistia on enintään 512 megatavua
7 euroa, jos muistia on yli 512 megatavua, mutta enintään 1 gigatavu
10 euroa, jos muistia on yli 1 gigatavu, mutta enintään 20 gigatavua
12 euroa, jos muistia on yli 20 gigatavua, mutta enintään 50 gigatavua
15 euroa, jos muistia on yli 50 gigatavua, mutta enintään 150 gigatavua
18 euroa, jos muistia on yli 150 gigatavua, mutta enintään 250 gigatavua
25 euroa, jos muistia on yli 250 gigatavua, mutta enintään 500 gigatavua
30 euroa, jos muistia on yli 500 gigatavua, mutta enintään 750 gigatavua
36 euroa, jos muistia on yli 750 gigatavua

Tallennettavat CD-, DVD-, Blu-ray-, ja MiniDisc-levyt

Hyvitysmaksu:

0,20 euroa, jos muistia on enintään 1 gigatavu
0,60 euroa, jos muistia on yli 1 gigatavu, mutta enintään 10 gigatavua
1,20 euroa, jos muistia on yli 10 gigatavua, mutta enintään 25 gigatavua
1,80 euroa, jos muistia on yli 25 gigatavua

C-kasetit

Hyvitysmaksu: 0,005 €/min

- 60min nauha = 0,300€
- 90min nauha = 0,450€
- 120min nauha = 0,600€

VHS-kasetit, S-VHS-kasetit ja Beta-kasetit

Hyvitysmaksu: 0,0076 €/min

- 120min nauha = 0,912€
- 180min nauha = 1,368€
- 240min nauha = 1,824€

Maksua ei peritä navigaattoreista, matkapuhelimista, tietokoneista, kämmentietokoneista eikä pelikonsoleista.